

Η Λίνα Μενδώνη απαντά για την Κνωσό

/ [Παιδεία και Πολιτισμός](#)



Κατά τη συνεδρίαση της Ολομέλειας της Βουλής, τη Δευτέρα 25 Νοεμβρίου, η Υπουργός Πολιτισμού και Αθλητισμού κ. Λίνα Μενδώνη απαντώντας σε επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή Ηρακλείου του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς κ. Νικόλαου Ηγουμενίδη, είπε τα εξής, που αφορούν στη σειριακή εγγραφή των μινωικών ανακτόρων, συμπεριλαμβανομένης της Κνωσού, στον κατάλογο των μνημείων παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς της UNESCO.

Ακολουθεί η απάντηση της Υπουργού:

ΛΙΝΑ ΜΕΝΔΩΝΗ: Ευχαριστώ πολύ, κυρία Πρόεδρε. Ευχαριστώ πολύ, κύριε Βουλευτά, για την ερώτηση, γιατί έτσι μας δίνεται η ευκαιρία να ξανασυζητήσουμε αυτό το θέμα. Όπως είμαι σίγουρη ότι γνωρίζετε, το ανάκτορο και ο ευρύτερος αρχαιολογικός χώρος της Κνωσού εντάχθηκαν στον ενδεικτικό κατάλογο των μνημείων της παγκόσμιας κληρονομιάς της χώρας μας το 2003, ύστερα από μία αρκετά σύνθετη διαδικασία, γιατί έπρεπε να γνωμοδοτήσουν εκτός από το Υπουργείο Πολιτισμού, τα υπουργεία Εξωτερικών, ΥΠΕΧΩΔΕ και Γεωργίας στο πλαίσιο διαφόρων διυπουργικών Επιτροπών και με αφορμή την αναθεώρηση του καταλόγου.

Στο πλαίσιο αυτής της αναθεώρησης του ενδεικτικού καταλόγου το 2014 και προκειμένου να εκπροσωπηθούν πληρέστερα τα κορυφαία μνημεία του μινωικού πολιτισμού, αποφασίστηκε η μετατροπή της προαναφερθείσας υποψηφιότητας της Κνωσού σε σειριακή, προκειμένου να εκπροσωπηθούν τα μεγάλα ανακτορικά κέντρα, η Κνωσός, η Φαιστός, τα Μάλια, η Ζάκρος και η Κυδωνία. Αυτό έγινε, πέρα από την εξέχουσα οικουμενική σημασία και αξία των χώρων αυτών, για να υπάρξει η μεγαλύτερη εκπροσώπηση αυτού του εξαιρετικά σημαντικού πολιτισμού, του μινωικού.

Αυτό που ήθελα να σας θυμίσω είναι ότι η σειριακή υποψηφιότητα των τεσσάρων ανακτόρων περιελήφθη στον ενδεικτικό κατάλογο στις 16 Ιανουαρίου του 2014. Και μόλις το 2017 ξεκίνησαν οι απαραίτητες ενέργειες για τη σύνταξη του φακέλου υποψηφιότητας μέσω της σύναψης μιας προγραμματικής Σύμβασης μεταξύ του Υπουργείου Πολιτισμού και της Περιφέρειας Κρήτης.

Το 2018 εγκρίθηκε από την περιφέρεια το σχετικό ποσό. Και τελικά στις 24 Απριλίου του 2019 υπεγράφη προγραμματική Σύμβαση με τίτλο: «Ειδικές μελέτες του ειδικού αναπτυξιακού Προγράμματος «Κρήτη-Πράσινη Ανάπτυξη» με φορέα υλοποίησης τη Διεύθυνση Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων και προϋπολογισμό 140.000 ευρώ». Στα προηγούμενα ανακτορικά κέντρα προσετέθη εν τω μεταξύ και η Ζώμινθος, ακριβώς λόγω των πολύ σημαντικών ευρημάτων. Δυστυχώς, όταν υπεγράφη η προγραμματική σύμβαση δεν ελήφθη υπόψη το θεσμικό πλαίσιο το οποίο είχε δημιουργηθεί από το 2015 στο πλαίσιο της κοινής υπουργικής απόφασης «Ρυθμίσεις για τις πληρωμές των δαπανών του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων». Αυτό, ακριβώς γιατί δεν είχε εκτιμηθεί σωστά, έφερε μια εμπλοκή που είχε σαν αποτέλεσμα μέχρι τις εκλογές να μη γίνει η προκήρυξη για την πρόσληψη του προσωπικού το οποίο προέβλεπε η προγραμματική σύμβαση και γενικότερα η συμφωνία του Υπουργείου Πολιτισμού με την Περιφέρεια Κρήτης.

Εδώ θα ήθελα να σας πω ότι ήδη ο προγραμματισμός εν γένει ήταν αρκετά ξεπερασμένος. Θα μπορούσε κάλλιστα να μη χρειαστεί πρόσληψη προσωπικού ή η πρόσληψη προσωπικού, αν χρειαζόταν, να αντιμετωπιζόταν μέσα από το Υπουργείο Πολιτισμού. Αυτό δεν έγινε, με αποτέλεσμα να έχουμε καθυστερήσει πολύ. Αυτήν τη στιγμή είμαστε σε μια φάση να απεμπλέξουμε τη διαδικασία ακριβώς όπως σας είπα, ώστε το Υπουργείο Πολιτισμού να διαθέσει εκείνο κονδύλια για την πρόσληψη προσωπικού και τα χρήματα της προγραμματικής σύμβασης να πάνε σε γενικότερα θέματα, όπως είναι οι τοπογραφήσεις και όπως είναι άλλου είδους τεκμηρίωση. Επομένως, αυτό απεμπλέκεται. Θέλω να πιστεύω ότι μέσα στον επόμενο ενάμιση χρόνο -δυστυχώς δεν μπορεί να γίνει νωρίτερα- η Κεντρική και η Περιφερειακή Αρχαιολογική Υπηρεσία θα είναι σε θέση να καταθέσουν τον φάκελο υποψηφιότητας.

Για τη Σπιναλόγκα που με ρωτήσατε, θα σας πω ότι την προηγούμενη εβδομάδα υποστηρίχθηκε από ειδικό κλιμάκιο του Υπουργείου Πολιτισμού και υπό την ηγεσία της Πρέσβειράς μας στην UNESCO η παράσταση ενώπιον του ICOMOS για τη Σπιναλόγκα, γιατί αυτό είναι μέσα στα προβλεπόμενα, προκειμένου να συνεχιστεί η αξιολόγηση του φακέλου.

Κύριε Βουλευτά, όπως ξέρετε, προκειμένου να υποστηριχθεί μια υποψηφιότητα απαιτούνται πολύ συγκεκριμένες παράμετροι. Η πρώτη είναι αυτή στην οποία κι εσείς κι εγώ αναφερθήκαμε, που είναι η εξέχουσα οικουμενική αξία του πολιτιστικού αγαθού. Το δεύτερο είναι η διασφάλιση της αυθεντικότητας και της ακεραιότητάς του. Το τρίτο είναι η συγκριτική ανάλυση σε σχέση με παρόμοια πολιτιστικά αγαθά. Το τέταρτο είναι η σαφής οριοθέτηση του μνημείου και της ζώνης προστασίας του. Το πέμπτο είναι η ύπαρξη ολοκληρωμένου διαχειριστικού σχεδίου, καθώς και εγγυήσεων για την αποτελεσματική εφαρμογή του. Το έκτο είναι η καταγραφή των παραγόντων που επηρεάζουν ή ενδέχεται να επηρεάσουν αρνητικά ή θετικά το πολιτιστικό αγαθό. Το έβδομο είναι η λήψη μέτρων για την προστασία του μνημείου σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης και η διαχείριση κινδύνων εν γένει. Αυτά είναι τα απαραίτητα στοιχεία του φακέλου.

Έχετε απόλυτο δίκιο και ήδη το Υπουργείο Πολιτισμού διαχρονικά τουλάχιστον την

τελευταία δεκαετία έχει δείξει ότι για την κατάρτιση τέτοιου είδους φακέλων συνεργάζεται στενά με την Τοπική Αυτοδιοίκηση και όχι μόνο με την Περιφερειακή Αυτοδιοίκηση, αλλά και με τους δήμους. Οι φάκελοι τουλάχιστον των τελευταίων υποψηφιοτήτων έχουν συνταχθεί με την απόλυτη συνεργασία πρώτου και δεύτερου βαθμού Αυτοδιοίκησης και του Υπουργείου και αυτό ακολουθείται και στην περίπτωση αυτή.

Αυτό το οποίο μας ανάγκασε -εντός και εκτός εισαγωγικών η λέξη «ανάγκασε»- να καταφύγουμε σε μια σειριακή εγγραφή των ανακτόρων και όχι μόνο στην Κνωσό, είναι αυτό το οποίο υπονοήσατε, αν κατάλαβα καλά, ότι στην Κνωσό υπήρξαν θέματα κατά καιρούς, τα οποία δημιούργησαν προβλήματα στην προστασία και στην εικόνα εν τέλει που παρουσιάζει ο αρχαιολογικός χώρος. Αυτός ήταν και ο λόγος που προκειμένου να τα ξεπεράσουμε πήγαμε στη σειριακή εγγραφή, άσχετα εάν τελικά η σειριακή εγγραφή μπορεί να λειτουργήσει συντριπτικά υπέρ της ανάδειξης του μινωικού πολιτισμού, διότι αυτό το οποίο αποδεικνύει είναι ότι στην Κρήτη δεν έχουμε μία Κνωσό μόνο, αλλά έχουμε πολύ σημαντικά και σοβαρά ανακτορικά κέντρα που παρήγαγαν τον πολιτισμό τον οποίον όλοι θαυμάζουμε.